

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik
Naalakkersuisoq
Landsstyreområdet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser
Landsstyremedlemmet
Ministry of Industry, Labour and Vocational Training
The Minister

Landstingsmedlem Palle Christiansen

26. september 2007

J. nr. 01.20/07
SIIP j. nr. 54.10

Spørgsmål til Landsstyret i henhold til § 36, stk. 1 i Landstingets forretningsorden nr. 2007-130

Kære Palle Christiansen

Postboks 1601
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 56 00
ip@gh.gl
www.nanoq.gl

Landsstyreområdet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser takker for spørgsmålene vedrørende egenbetaling af videregående uddannelser, med særlig vægt på egenbetalingen af pilotuddannelsen.

Indledningsvis skal Landsstyret understrege, at Landsstyret har forståelse for de overvejelser, der ligger til grund for spørgsmålene, ligesom Landsstyret er glad for den interesse og omsorg, som Landstingsmedlemmet med sine spørgsmål udviser for en eventuel forestående mangel på uddannede piloter i Grønland.

1. spørgsmål:

Hvad er Landsstyrets holdning til egenbetaling af videregående uddannelser kontra offentligt støttede videregående uddannelser?

Svar på spørgsmål:

Det er Landsstyrets opfattelse, at det på nogle områder er nødvendigt at operere med en vis form for egenbetaling. Denne nødvendighed tager udgangspunkt i en vurdering af behovet for den pågældende uddannelse på det grønlandske arbejdsmarked sammenholdt med de forhåndenværende økonomiske midler på uddannelsesstøtteområdet.

Med uddannelsesstøttebekendtgørelsen fra 2005 blev der indført regler for egenbetaling på visse videregående uddannelser. De berørte uddannelser er på www.sunngu.gl listet som "Uddannelser på særlige vilkår" og omfatter ca. 12 forskellige uddannelser/uddannelses typer, hvoraf de 9 er forbundet med én eller anden form for egenbetaling, herunder Erhvervspilotuddannelsen – dvs. uddannelsen til fastvingefly – ikke helikopterpilotuddannelsen.

Uddannelserne på listen i Sunngu er alle private uddannelser, som er godkendt som SU-berettigende i Danmark – undtagen Diplomuddannelserne, hvor Grønlands Hjemmestyre har ønsket at gøre disse støtteberettigende og fuldt finansieret, såfremt man optages som fuldtidsstuderende.

Når Landsstyret i 2005 ønskede at fastsætte præcise regler på området omkring egenbetaling af visse videregående uddannelser var det ud fra den erfaring, at disse uddannelses typer i stadig stigende grad blev søgt og der derfor var behov for en regulering af området i forhold til arbejdsmarkedets behov, herunder af tilskuddets omfang.

En typisk betalingsuddannelse er eksempelvis Designeruddannelsen, og det fremgår af Sunngu, at den uddannelsessøgende selv skal afholde alle andre udgifter forbundet med uddannelsen udover Hjemmestyrets faste månedlige tilskud til undervisningsafgiften. Det skal samtidig bemærkes, at alle uddannelsessøgende på "Uddannelser på sær-

lig vilkår" får uddannelsesstøtte i form af et månedligt stipendium samt de øvrige ydelser indenfor reglerne om uddannelsesstøtte.

Ligeledes er der nu indført regler for hel eller delvis egenbetaling af f.eks. offentligt anerkendte uddannelser uden for Grønland og Danmark.

2. spørgsmål:

Finder Landsstyret det hensigtsmæssigt, at Pilotuddannelsen oftest sker for egen regning, når jobbet som pilot er samfundsvitalt og manglen på piloter er stigende i hele verden? Hvis ja, af hvilke årsager? Hvis nej, hvornår ændrer Landsstyret da den nuværende ordning?

Pilotuddannelsen, og igen er det fastvingeuddannelsen, der refereres til – sker ikke for egen regning. Det gør derimod uddannelsen til helikopterpilot – idet denne ikke figurerer på listen over støtteberettigende uddannelser. I det efterfølgende refereres der derfor kun til forholdene vedr. fastvingeuddannelsen – også betegnet som Erhvervspilotuddannelsen.

Før 2002 fik alle pilotaspiranter betalt hele Erhvervspilotuddannelsen af Hjemmestyret, hvilket blev ændret ud fra en økonomisk vurdering sammenholdt med beskæftigelsesmulighederne efter endt uddannelse.

Fra januar 2002 indgik Hjemmestyret og Air Greenland en ny samarbejds- og finansieringsaftale omkring uddannelse af piloter. Ifølge aftalen finansierer pilotaspiranter, der optages på uddannelsen, selv cirka halvdelen af udgifterne. Herved sidestilles de grønlandske pilotaspiranter i øvrigt i økonomisk henseende med aspiranter fra andre lande.

Egenfinansieringen sker gennem optagelse af et særligt studielån, der som andre uddannelseslån, er rente- og afdragsfrit under uddannelsen. Endvidere fremgår det af aftalen, at den grønlandske Erhvervspilotuddannelse kun optager 2 elever pr. år.

De seneste opgørelser viser, at det i øjeblikket koster ca. kr. 750.000 at uddanne en pilot i England. Heraf betaler Hjemmestyret kr. 370.000 (inklusiv en del af udgifterne i forbindelse med opholdene i Oxford og USA). Den resterende del af beløbet finansieres ved optagelse af ovennævnte studielån. Det skal bemærkes, at pilotaspiranterne samtidig oppebærer uddannelsesstøtte, hvor stipendiet, fastsat i Finansloven, udgør kr. 5.125 pr. måned, samt ydes diverse rejser, som Air Greenland og Direktoratet deler efter den i aftalen fastsatte fordelingsnøgle. Det kan endelig oplyses, at Air Greenland derudover betaler alle udgifter forbundet med de psykotekniske prøver i Danmark forud for optagelsen på uddannelsen.

Landsstyret finder ikke, at pilotuddannelsen er mere samfundsvital end for eksempel en læge- eller en skibsføreruddannelse. Det er blot vilkårene for uddannelserne, der er forskellige. I forhold til spørgsmålet om en øget efterspørgsel af piloter på verdensplan, finder Landsstyret ikke, at dette i sig selv kan lægges til grund for en ændring af den nuværende praksis, idet vilkårene og antallet af uddannede grønlandske piloter er nøje afstemt efter behovet på det grønlandske arbejdsmarked.

Landsstyret har derfor ikke på det foreliggende grundlag planer om at ændre på de grundlæggende principper i den gældende ordning.

3. spørgsmål:

Har Landsstyret planer om at lade pilotuddannelsen indgå i den samlede uddannelsesvifte på lige vilkår som fx tandlægeuddannelsen? Hvis ja, fra hvornår? Hvis nej, hvorfor ikke?

Landsstyret mener, at den nuværende pilotuddannelse allerede indgår i den samlede uddannelsesvifte.

At der er forskellige vilkår for forskellige uddannelser skal ses i lyset af, at nogle uddannelser udbydes betalingsfrit i Danmark og Norden, mens der i forbindelse med andre uddannelser er krav om betaling for uddannelsen.

Nogle af ovennævnte betalingsuddannelser stilles betalingsfrit til rådighed for de grønlandske studerende, mens andre kræver egenbetaling af afgifter og materialer. Som eksempel henvises igen til de private designeruddannelser, som er støtteberettigende, men som også kræver en egenbetaling, hvilket er begrundet i de allerede nævnte arbejdsmarkedsbehov og økonomiske hensyn.

4. spørgsmål:

Er Landsstyret bekendt med, om nogle skulle have fået betalt denne uddannelse af det offentlige, mens andre ikke har fået denne mulighed.

Som tidligere nævnt har de Erhvervspiloter (fastvinge), som blev uddannet før 2002, fået hele deres uddannelse betalt af det offentlige.

Inddrages uddannelsen til helikopterpilot, kan det oplyses, at ingen helikopterpiloter har fået deres uddannelse betalt af det offentlige. Der findes imidlertid helikopterpiloter, som Air Greenland efter ansættelsen har omskolet på baggrund af deres fastvingeflycertifikat.

Uanset det forhold, at der kan være behov for flere helikopterpiloter på grundlag af f.eks. en stigende interesse for mineralforskning, har Landsstyret i sine dispositioner lagt vægt på, at der ikke for nærværende er umiddelbar afsætningsmulighed for så vidt angår personer med en offentlig finansieret helikopteruddannelse i Grønland, idet den største aftager i landet ikke ansætter helikopterpiloter med mindre end 1000 flyvetimer bag sig. Eftersom den pågældende uddannelse samlet højst giver 190 timer, finder Landsstyret ikke, at der foreligger sådanne ganske særlige forhold, der taler for at yde uddannelsesstøtte til helikopterpilot. Landsstyret lægger med andre ord afgørende vægt på, at uddannelsen ikke på nuværende tidspunkt vurderes at kunne føre til umiddelbar beskæftigelse i Grønland.

Det er på den baggrund Landsstyrets vurdering, at Landsstyret har foretaget en velbegrunderet vurdering i spørgsmålet om visse uddannelsers nødvendige egenbetaling.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Siverth K. Heilmann
Naalakkersuisoq / Landsstyremedlem